

Hovedkonklusioner fra mødet ”Kristian Jensen Unplugged” den 4. april, 2016

1 De nye udviklingsmål (SDG) reflekterer en erkendelse af at verden i dag er mere kompleks og mere præget af gensidig afhængighed end nogensinde før. Derfor kræves øget samtænkning mellem mål og sektorer i alle lande – rige som fattige.

Folk flygter ikke for sjov. Nødhjælp er ikke nok og vi skal også have fat i de underliggende årsager til at folk flygter. Voksende uligheder i de enkelte lande og manglende bæredygtighed i den økonomiske udvikling er alvorlige trusler mod politisk og social stabilitet og to af de vigtige drivkræfter bag, f.eks. urbanisering, migration til byerne, migrations- og flygtningestrømme mellem lande. 600 millioner nye jobs skal over de nærmest kommende år skabes til unge mennesker, der allerede er på vej gennem uddannelsessystemerne. Det giver derfor ikke mening og løser ikke de underliggende, strukturelle årsager at omfordele dansk udviklingsstøtte fra langsigtet udviklingsstøtte til kortsigtet nødhjælp.

2 Stærke institutioner nationalt og internationalt er en forudsætning for alle udviklingsmålene og er eksplicit adresseret i SDG 16 og 17.

Det handler om effektive, ansvarlige og gennemsigtige institutioner på alle niveauer. Institutioner, der er baseret på demokratiske principper og værdier, som menneskerettigheder og lighed. Dette handler også om at sikre landenes mulighed for at finansiere udvikling gennem egne midler, hvilket kræver kapacitet til effektivt at opkræve skatter og omfordele provenuet. Men uden støtte til mere retfærdige internationale handels- og skatteaftaler og til effektivt at lukke hullerne for nationale elites og internationale firmaers skatteunddragelser vil dette aldrig kunne lade sig gøre.

På trods af de seneste ti års problemer i SKAT har Danmark en væsentlig know-how på skatteområdet, der kunne bringes i sving også internationalt. Danmark har et af verdens bedste og mest omfattende nationale statistiske systemer, som let kunne bringes mere aktivt i sving også internationalt. Derudover er der mange gode eksempler på, at støtte gennem danske NGO'er har været med til at styrke civilsamfundene i udviklingslande og har bidraget til at holde lande på den rette demokratiske kurs

3 Danske egeninteresser er andet og mere end umiddelbare individuelle erhvervsinteresser. Det er også stabile samfund med lov og orden, ytringsfrihed, menneskerettigheder, lighed, bæredygtighed, osv..

Det ene udelukker ikke det andet – snarere tværtimod. Tilsidesættelse af bæredygtighed og retten til anstændigt arbejde (SDG8) skader ikke alene opnåelsen af alle udviklingsmålene, men skaber også ublu konkurrence. På trods af hvad man ofte hører i debatten, så er Danmark et af de lande i verden, der har de bedste rammevilkår for at etablere og drive privatvirksomhed, en af de højeste beskæftigelsesprocenter og en af de bedste miljøkarakterbøger. Dette er i høj grad opnået gennem et langvarigt og frugtbart samspil mellem den offentlige sektor, arbejdsmarkeds parter, forskning og civilsamfundet.

Den danske, statslige bistand bør fokusere på det langsigtede træk og ikke kun det, der ser godt ud på tv i forhold til katastrofer og erhvervsfremstød. Danmark har kompetencer, teknologi og knowhow til at styrke rammevilkårene til gavn for både privat erhvervsliv og social udvikling. Disse bør sættes i spil.

4 Det er positivt at se en større rolle for den private sektor i udviklingsbistanden, men det er afgørende, at spillereglerne for offentlig-privat partnerskab bygger på gode bistandsprincipper.

Der er en risiko for, at den privatsektororienterede bistand vil støtte den politiske, økonomiske elite, som ikke nødvendigvis varetager den brede befolknings interesser. Når en regeringsrepræsentant fra et udviklingsland siger: ”giv os mindre ODA (official development assistance) og mere CEO (chief executive officer)” er der nok en del sandhed i, at manglen på effektive virksomhedsledere er reel. Men man må også spørge, hvem regeringsrepræsentanten udtaler sig på vegne af – eliten eller den fattige?

Store, danske virksomheder klarer sig generelt godt i mellem-indkomstlandene – og er ofte med til at sætte nye [og bedre] standarder for virksomhedsdrift. Men det ligger mere tungt i lav-indkomstlandene. Derudover viste evalueringen af Business-to-business programmet (2006-2011) med tydelighed, at mange - specielt små og mellemstore virksomheder - har vanskeligheder med succesfuldt at udnytte mulighederne.

Udover diverse fonde (IFU, Klimainvesteringsfonden (KIF) og den nye landbrugsfond (DAF), bør der også sættes på at yde støtte til en samordnet kapacitetsopbygning i virksomheder i Danmark og i udviklingslandene. Dette kunne ske gennem udbygning af mulighederne for partnerskaber mellem NGOer og erhvervsvirksomheder, hvor der er mulighed for at tænke nyt og innovativt i forhold til at skabe anstændige jobs i bæredygtig virksomhed på landet og i byerne. Dette kunne også ske ved at give støtte til erhvervsvirksomheder til at ansætte og udstationere nogle af de mange unge danskere, der har både interesse og teoretisk viden, men mangler en ’indgangsdør’.

5 Det er en katastrofe for fagligheden i dansk udviklingssamarbejde, at det fagtekniske kontor (UFT) i Udenrigsministeriet lukker ned

Det fagtekniske kontor har siden starten under forskellige navne stået for at sikre det faglige niveau i dansk bistand gennem en uafhængig appraisal-funktion, fagteknisk støtte i forhold til internationale organisationer, rekrutteringer, forbindelse til den danske ressourcebase osv. Ministerens forklaringer om, at nedskæringerne og fordeling af de fagtekniske kompetencer til forskellige kontorer i UM og ambassader var en styrkelse af funktionerne, lød ikke beroligende og efterlader en begrundet frygt for, at den sidste rest af fagteknisk kompetence i Ministeriet nu vil forsvinde – med store implikationer for dansk udviklingssamarbejde – både på ministerielt niveau, for danske konsulentvirksomheder, danske udviklingsorganisationer og samarbejdet med de internationale udviklingsorganisationer.

Udviklingsministeren opfordres derfor til at undersøge konsekvenserne af beslutningen om at lukke UFT og sikre, at der fortsat vil være en kritisk masse af fagteknisk viden i ministeriet.

6 Det er positivt at høre fra Ministeren, at den aktuelle dialogrunde kun er begyndelsen på processen med at formulere den strategi, der holistisk skal integrere de nye udviklingsmål i en ny dansk udviklingspolitik

Ifølge ministeren skal den aktuelle konsultationsproces blot ses givende input til et første udkast til en ny strategi, som vil blive præsenteret under folkemødet på Bornholm (fredag kl 10:30), før den sendes i høring i efteråret.

IDA Global Development byder dette velkomment og stiller gerne op til arrangere en debat om udkastet til strategien.